

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 7 lutego 1955 r.

w sprawie trybu ustalania cen na produkty nietypowe i usługi nietypowe, wykonywane przez przedsiębiorstwa budownictwa przemysłowego na rzecz przedsiębiorstw gospodarki uspołecznionej.

Na podstawie zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 30 września 1953 r. w sprawie przekazania właściwym ministrom uprawnień do ustalania cen produktów nietypowych i opłat za nietypowe usługi nie objęte obowiązującymi cennikami (taryfami), wykonywane przez przedsiębiorstwa przemysłu kluczowego i świadczone w obrębie gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski Nr A-94, poz. 1311) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ilekroć w zarządzeniu niniejszym użyto określenia „jednostka budownictwa przemysłowego”, należy przez to rozumieć jednostkę organizacyjną podległą Ministrowi Budownictwa Przemysłowego.

2. Ilekroć w zarządzeniu użyto określenia „centralny zarząd”, należy przez to rozumieć centralny zarząd (zarząd) Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego lub jednostkę organizacyjną podległą bezpośrednio Ministrowi Budownictwa Przemysłowego.

3. Przez użyte w zarządzeniu określenie „dostawca” należy rozumieć przedsiębiorstwo występujące w charakterze zleceńbiorkcy i wykonujące produkt (wyrób) nietypowy lub świadczące usługę nietypową na podstawie otrzymanego zamówienia (zlecenia).

4. Przez użyte w zarządzeniu określenie „odbiorca” należy rozumieć zleceniodawcę, który zamawia (zleca) wykonanie produktu (wyrobu) nietypowego lub świadczenie usługi nietypowej.

§ 2. 1. Za produkty (wyroby) nietypowe uważa się produkty nie objęte obowiązującymi cennikami, których produkcja ma charakter jednostkowy lub małoseryjny i niepowtarzalny, jeżeli przy tym:

- 1) dla ich produkcji konieczne jest opracowanie nowych receptur lub nowej technologii albo
- 2) produkcja ich wykonywana jest według warunków technicznych określonych indywidualnie przez odbiorcę w zamówieniu.

2. Za usługi nietypowe uważa się roboty przemysłowe i usługi nie objęte obowiązującymi cennikami (taryfami).

§ 3. 1. Podstawą do ustalania cen produktów lub usług nietypowych jest kalkulacja planowanego kosztu własnego, sporządzona przez dostawcę zgodnie z obowiązującymi w resorcie budownictwa przemysłowego branżowymi zasadami i wzorami kalkulacji.

2. Kalkulacja powinna być oparta na ścisłych danych technicznych, a w szczególności na rysunkach, szkicach i wzorach, na podstawie których dostawca ustala ilość i rodzaj potrzebnych materiałów bezpośrednich, rodzaje operacji i czas robocizny bezpośredniej, niezbędnych do wykonania danego produktu nietypowego lub usługi nietypowej. Wyznaczenie ilości i rodzaju materiałów powinno być w miarę możliwości dokonane w oparciu o obowiązujące normy zużycia materiałowego, a robocizny — w oparciu o normy czasowe obróbki i montażu części w poszczególnych fazach produkcji.

3. Na podstawie danych, o których mowa w ust. 2, dostawca ustala planowany koszt własny produktu lub usługi nietypowej, przyjmując:

- 1) koszt materiałów bezpośrednich — według cen obowiązujących, przy czym narzut kosztów zakupu należy obliczać w stosunku do wartości materiałów bezpośrednich, wykazanej w kalkulacji;
- 2) koszt półfabrykatów własnych, jako element kosztów bezpośrednich — według przeciętnego kosztu wytworzenia w okresach ubiegłych, jeżeli nie zostały ustalone na te półfabrykaty ceny jednolite;
- 3) koszt robocizny bezpośredniej (łącznie z obowiązującymi narzutami z tytułu ubezpieczeń społecznych i opłat na rzecz związków zawodowych) — według obowiązującego taryfikatora robót, norm czasu, o których mowa w ust. 2, i obowiązujących stawek płac;
- 4) koszty specjalne — według kosztów wytwarzania modeli, narzędzi, sprawdzianów itp., jeśli wytwarzanie odbywa się we własnym zakresie, a w razie konieczności korzystania z obróbki obcej — według ustalonego jej kosztu na podstawie cennika lub uzgodnienia ceny z przedsiębiorstwem dokonującym

obróbki, z tym że poszczególne rodzaje kosztów specjalnych należy wykazywać w osobnych pozycjach kalkulacji;

- 5) koszty pośrednie (w zakładach przemysłowych — koszty wydziałowe i ogólnozakładowe; w zakładach działających w ramach przedsiębiorstw budowlano-montażowych — koszty administracyjno-gospodarcze i inne koszty ogólne; koszty zbytu) — według procentowych wskaźników przyjętych w planie techniczno-ekonomicznym. Wyliczenie narzutów kosztów wydziałowych przeprowadza się w oparciu o planowane stawki procentowe poszczególnych wydziałów uczestniczących w wykonaniu danego produktu nietypowego lub usługi nietypowej.

§ 4. 1. Jeżeli wyrób wykonywany na indywidualne zamówienie różni się od wyrobu objętego obowiązującym cennikiem i określonego wymienionymi w cenniku warunkami technicznymi jedynie jakością surowców, półfabrykatów itp. lub nieznacznymi zmianami w konstrukcji, cenę jego ustala się przez zastosowanie do obowiązującej ceny cennikowej dopłaty lub rabatu.

2. Dopłatę lub rabat, o których mowa w ust. 1, należy określić na podstawie kalkulacji porównawczej, obejmującej wyłącznie elementy różniące wyrób wymieniony w ust. 1 od wyrobu objętego cennikiem. Kalkulacja ta polega na porównaniu planowanego kosztu własnego różniących się elementów zamówionego wyrobu z kosztem tych elementów, ustalonym dla najbardziej zbliżonego wyrobu podanego w cenniku.

3. Do kategorii produktów, o których mowa w ust. 1, należy przykładowo zaliczyć między innymi:

- 1) wyroby stolarskie, które różnią się od typowych objętych cennikami jakością okucia, podziałem powierzchni obramowanych, klasą jakości drewna itp., oraz stolarkę nie znormalizowaną, którą wycenia się według uwidocznionej w cenniku ceny za 1 m² lub 1 mb. o zbliżonych wymiarach;
- 2) z wyrobów betonowych:
  - a) elementy konstrukcyjne, różniące się od artykułów typowych objętych cennikami wymaganą wytrzymałością, zmianą proporcji składników, zewnętrzną obróbką itp.,
  - b) elementy izolacyjne — jeżeli różnią się od artykułów typowych objętych cennikiem zmianą składników, wpływających na ich ciężar objętościowy i współczynnik przewodności cieplnej, wymaganym frakcjonowaniem kruszywa, drobnym odchyleniem wymiarów itp.

4. Przy ustalaniu wysokości rabatów lub dopłat do cen cennikowych na wyroby, o których mowa w ust. 1, należy stosować tryb przewidziany w § 7 nawet wówczas, gdy wartość zamówienia przewyższa ustalone w tym paragrafie granice, a w razie nieosiągnięcia porozumienia — odpowiednio tryb przewidziany dla ustalenia ceny w §§ 8 i 9.

§ 5. 1. Cenę na produkty nietypowe i usługi nietypowe, o których mowa w § 2, ustala się w następujący sposób:

- 1) jeżeli wartość zamówienia nie przekracza 100.000 zł, a w przypadku remontu lub produkcji ciężkich maszyn budowlanych, jeżeli wartość zamówienia doty-

cząca 1 maszyny nie przekracza 150.000 zł — cenę ustala dostawca w uzgodnieniu z odbiorcą; w przypadku nieosiągnięcia porozumienia pomiędzy dostawcą i odbiorcą cenę ustala centralny zarząd nadzorujący dostawcę w porozumieniu z ministerstwem, któremu podlega odbiorca, bądź — gdy odbiorcą jest jednostka budownictwa przemysłowego — w porozumieniu z centralnym zarządem nadzorującym odbiorcę;

2) jeżeli wartość zamówienia wynosi ponad 100.000 zł, a w przypadku remontu lub produkcji ciężkich maszyn budowlanych, jeżeli wartość zamówienia dotycząca 1 maszyny wynosi ponad 150.000 zł, cenę ustala centralny zarząd nadzorujący dostawcę w porozumieniu z ministerstwem, któremu podlega odbiorca, bądź — gdy odbiorcą jest jednostka budownictwa przemysłowego — w porozumieniu z centralnym zarządem nadzorującym odbiorcę.

2. W przypadku nieosiągnięcia porozumienia pomiędzy centralnymi zarządami ceny na produkty i usługi nietypowe, wykonywane lub świadczone pomiędzy jednostkami budownictwa przemysłowego, ustala Departament Kosztorysów i Cen Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego.

3. Jeżeli odbiorcą nie jest jednostka budownictwa przemysłowego, decyzję o ustaleniu ceny na produkty i usługi nietypowe — w przypadku nieosiągnięcia porozumienia pomiędzy centralnym zarządem właściwym dla dostawcy a ministerstwem, któremu podlega odbiorca — wydaje Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego (Departament Kosztów i Polityki Cen).

§ 6. Do decydowania w sprawie ustalania cen, o których mowa w § 5, upoważnia się:

- 1) dyrektorów centralnych zarządów, którym podlega dostawca:
  - a) w razie nieosiągnięcia porozumienia pomiędzy dostawcą i odbiorcą (§ 5 ust. 1 pkt 1),
  - b) jeżeli wartość zamówienia wynosi ponad 100.000 zł, a w przypadku remontu lub produkcji ciężkich maszyn budowlanych — jeżeli wartość zamówienia dotycząca 1 maszyny wynosi ponad 150.000 zł (§ 5 ust. 1 pkt 2);
- 2) dyrektora Departamentu Kosztorysów i Cen Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego — w przypadku nieosiągnięcia porozumienia pomiędzy centralnymi zarządami (§ 5 ust. 2).

§ 7. 1. Jeżeli wartość zamówienia nie przekracza 100.000 zł, a w przypadku remontu lub produkcji ciężkich maszyn budowlanych — jeżeli wartość zamówienia dotycząca 1 maszyny nie przekracza 150.000 zł — dostawca, po sporządzeniu kalkulacji w sposób określony w § 3 lub § 4, przesyła ją w 2 egzemplarzach do odbiorcy w terminie 14 dni od daty otrzymania zamówienia (zapytania).

2. Odbiorca obowiązany jest w terminie 10 dni od daty otrzymania kalkulacji zawiadomić dostawcę o przyjęciu proponowanej ceny lub zgłosić w tym terminie zastrzeżenia oraz ewentualne poprawki i uwagi do poszczególnych pozycji kalkulacyjnych.

3. Niezgłoszenie przez odbiorcę zastrzeżeń w terminie, ustalonym w ust. 2, może być uznane przez dostawcę za przyjęcie proponowanej przez niego ceny.

4. Zawiadomienie o przyjęciu ceny przez odbiorcę następuje przez zwrócenie dostawcy 1 egzemplarza kalkulacji, podpisanej przez dyrektora i głównego (starszego) księgowego przedsiębiorstwa — odbiorcy.

5. Po otrzymaniu zastrzeżeń i poprawek, o których mowa w ust. 2, dostawca obowiązany jest w ciągu 8 dni zawiadomić odbiorcę o ich przyjęciu, a w przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń i poprawek — skierować w tymże terminie do nadzorującego dostawcę centralnego zarządu akta sprawy wraz z wnioskami i 4 egzemplarzami kalkulacji z prośbą o ustalenie ceny w trybie § 8, zawiadamiając o tym jednocześnie odbiorcę.

§ 8. 1. Jeżeli wartość zamówienia wynosi ponad 100.000 zł, a w przypadku remontu lub produkcji ciężkich maszyn budowlanych — jeżeli wartość zamówienia dotycząca 1 maszyny wynosi ponad 150.000 zł, dostawca obowiązany jest przesłać w terminie 14 dni od daty otrzymania zamówienia 4 egzemplarze sporządzonej kalkulacji wraz z wnioskiem o ustalenie ceny do nadzorującego go centralnego zarządu, przesyłając jednocześnie odbiorcy 1 egzemplarz kalkulacji z prośbą o przesłanie jej ze swoją opinią centralnemu zarządowi bądź ministerstwu, któremu podlega odbiorca.

2. Odbiorca, o ile ma zastrzeżenia do przesłanej przez dostawcę kalkulacji, powinien w ciągu 10 dni zgłosić je centralnemu zarządowi, któremu podlega.

3. Centralny zarząd nadzorujący dostawcę, po otrzymaniu materiałów, o których mowa w ust. 1 bądź w § 7 ust. 5, zgłasza w ciągu 10 dni od daty otrzymania tych materiałów do centralnego zarządu nadzorującego odbiorcę albo gdy odbiorcą nie jest jednostka budownictwa przemysłowego — do ministerstwa, któremu podlega odbiorca, wysokość proponowanej ceny wraz z dwoma egzemplarzami kalkulacji i wnioskiem dostawcy, wyznaczając termin 12 dni do zgłoszenia ewentualnych zastrzeżeń i zamieszczając klauzulę, że niezgłoszenie w podanym terminie zastrzeżeń uważane będzie za przyjęcie proponowanej ceny.

4. Centralny zarząd nadzorujący odbiorcę obowiązany jest w terminie 12 dni od daty otrzymania wniosków, o których mowa w ust. 3, zająć stanowisko w sprawie proponowanej ceny i powiadomić o nim centralny zarząd, któremu podlega dostawca.

5. W przypadku gdy centralny zarząd nadzorujący odbiorcę ma zastrzeżenia do proponowanej ceny, przesyła do centralnego zarządu, któremu podlega dostawca, 1 egzemplarz kalkulacji ze swymi poprawkami i uwagami do poszczególnych pozycji kalkulacyjnych. Niezgłoszenie zastrzeżeń w terminie, o którym mowa w ust. 4, może być uznane przez centralny zarząd nadzorujący dostawcę za przyjęcie proponowanej przez niego ceny.

6. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń lub uzgodnienia wysokości ceny zamówionego produktu lub usługi nietypowej centralny zarząd nadzorujący odbiorcę obowiązany jest w terminie, o którym mowa w ust. 4, przesyłać po 1 egzemplarzu decyzji o ustaleniu ceny:

- 1) centralnemu zarządowi nadzorującemu dostawcę,
- 2) dostawcy,
- 3) odbiorcy.

7. W przypadku gdy odbiorcą nie jest jednostka budownictwa przemysłowego, przepisy ust. 4, 5 i 6, wyznaczające centralny zarząd nadzorujący odbiorcę, od-

noszą się odpowiednio do ministerstwa, któremu podlega odbiorca.

§ 9. 1. W przypadku nieosiągnięcia porozumienia pomiędzy centralnymi zarządami co do cen produktów lub usług nietypowych wykonywanych lub świadczonych pomiędzy jednostkami budownictwa przemysłowego centralny zarząd nadzorujący dostawcę w terminie 10 dni od daty otrzymania wiadomości o negatywnym stanowisku, zajęтым przez centralny zarząd nadzorujący odbiorcę, przesyła akta sprawy wraz z umotywowanym wnioskiem do Departamentu Kosztorysów i Cen Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego.

2. Jeżeli odbiorcą nie jest jednostka budownictwa przemysłowego, to w przypadku nieosiągnięcia porozumienia co do ceny pomiędzy centralnym zarządem nadzorującym dostawcę a ministerstwem, któremu podlega odbiorca, centralny zarząd nadzorujący dostawcę w terminie 10 dni od daty otrzymania wiadomości o negatywnym stanowisku, zajęтым przez ministerstwo, któremu podlega odbiorca, przesyła akta sprawy wraz z umotywowanym wnioskiem do Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Departament Kosztów i Polityki Cen).

3. Centralny zarząd nadzorujący dostawcę obowiązany jest przesłać równocześnie kopie wniosków, o których mowa w ust. 1 i 2, do centralnego zarządu bądź ministerstwa, któremu podlega odbiorca.

§ 10. 1. W przypadku gdy warunki techniczne nie pozwalają na sporządzenie dokładnej kalkulacji (na przykład przy nietypowych, skomplikowanych remontach, demontażach, produkcji prototypów itp.), w umowie należy podać limit należności (cenę orientacyjną).

2. Limit należności (cenę orientacyjną) ustala dostawca w porozumieniu z odbiorcą na podstawie:

- 1) kalkulacji wynikowej podobnych robót lub usług nietypowych, wykonywanych już uprzednio przez dostawcę lub
- 2) szacunkowo w oparciu o przesłanki techniczne wynikające z przybliżonej kalkulacji wstępnej.

3. Limit należności (cenę orientacyjną) ustala dostawca i uzgadnia go z zamawiającym — bez względu na wartość całego zamówienia — w trybie ustalonym w § 7, z tym że w razie nieosiągnięcia porozumienia stosuje się tryb przewidziany w §§ 8 i 9.

4. Ostateczne rozliczenie pomiędzy zamawiającym a dostawcą następuje na podstawie kalkulacji wynikowej, jednak w wysokości nie przekraczającej uzgodnionego limitu.

5. Za prawidłowość kalkulacji wynikowej odpowiedzialny jest kierownik przedsiębiorstwa — dostawcy. Odbiorca nie zatwierdza kalkulacji wynikowej, ma jednak prawo zgłoszenia zastrzeżeń i uwag do otrzymanej kalkulacji w trybie przewidzianym dla ustalania ceny.

§ 11. Przedsiębiorstwa budownictwa przemysłowego występujące jako odbiorcy produktów lub usług nietypowych, wykonywanych przez przedsiębiorstwa innego resortu, powinny przy uzgadnianiu cen kierować się następującymi zasadami:

- 1) wartość zamówienia określającą uprawnienie przedsiębiorstwa do ustalenia ceny oraz terminy, w jakich ma nastąpić uzgodnienie cen, określa zarządzenie ministra, któremu podlega dostawca,
- 2) w przypadkach gdy zarządzenie ministra, któremu podlega dostawca, przewiduje uzgodnienie ceny z ministerstwem, któremu podlega odbiorca, uzgodnienie to przeprowadza centralny zarząd budownictwa przemysłowego, któremu podlega odbiorca.

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Budownictwa Przemysłowego:

w z. St. Pietrusiewicz